

ผลของการใช้กรณีศึกษาในการสอนทางคลินิก ที่มีต่อความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรม
ในการปฏิบัติการพยาบาลสูติศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล

ร้อยตำรวจเอกหญิง กาญจนา ปัญญานนท์วาท

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ.2539

ISBN 974-634-136-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECTS OF USING CASE STUDIES IN CLINICAL TEACHING ON THE
INTENTION TO PERFORM ETHICAL BEHAVIORS IN OBSTETRIC
NURSING PRACTICE OF NURSING STUDENTS

Pol.Cap Kanjana Panyanontwat

A Thesis Submitted in Partical Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science Program
in Nursing Education
Graduate School
Chulalongkorn University
1996
ISBN 974-634-136-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการใช้กรณีศึกษาในการสอนทางคลินิกที่มีต่อความตั้งใจกระทำ พฤติกรรมจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลสูติศาสตร์ ของนักศึกษา พยาบาล

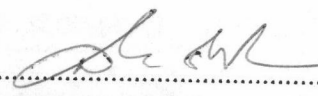
โดย ร.ต.อ.หญิง กาญจนา ปัญญา นท้าวท
ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์ สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ลือบุญวัชชัย

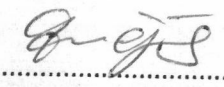

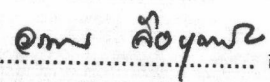
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็น ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

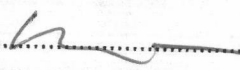

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ อุดสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสัตย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ลือบุญวัชชัย)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

กาญจนา ปัญญานนท์วาทะ: ผลของการใช้กรณีศึกษาในการสอนทางคลินิกที่มีต่อ
ความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลศาสตร์ของ
นักศึกษาพยาบาล (EFFECTS OF USING CASE STUDIES IN CLINICAL
TEACHING ON THE INTENTION TO PERFORM ETHICAL BEHAVIORS
IN OBSTETRIC NURSING PRACTICE OF NURSING STUDENTS)

อ.ที่ปรึกษา: รศ.ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์, ผศ.ดร. อรพรรณ ลีอนุชวณิช, 137 หน้า.

ISBN 974-634-136-7

การวิจัยแบบกึ่งทดลองครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความตั้งใจ
กระทำพฤติกรรมจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาลก่อนและ
การสอนโดยใช้กรณีศึกษาและระหว่างนักศึกษากลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้กรณีศึกษากับกลุ่ม
ที่ได้รับการสอนโดยวิธีการสอนแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลตำราจปีที่3 แบ่งกลุ่มตามประสบการณ์การขึ้น
ฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยและเกรดเฉลี่ยสะสม(GPA) สุ่มเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน กลุ่ม
ควบคุม 30 คนกลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้กรณีศึกษาสัปดาห์ ละ 2 ชั่วโมง รวม
8 ชั่วโมง ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนโดยวิธีการสอนแบบปกติ เครื่องมือวิจัยคือแบบวัด
ความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา
ค่าความเที่ยงของแบบวัด เท่ากับ .72 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติทดสอบที

ผลการวิจัยที่สำคัญมีดังนี้

1. ความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลศาสตร์
ของนักศึกษาพยาบาลภายหลังการสอนโดยใช้กรณีศึกษา สูงกว่าก่อนได้รับการสอนอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลศาสตร์
ของนักศึกษาพยาบาล ในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05

ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิสิต Man Umh
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา [Signature]
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม [Signature]

C786038 : MAJOR NURSING EDUCATION

KEY WORD: CASE STUDIES / CLINICAL TEACHING / BEHAVIORS INTENTION
KANJIANA PANYANONWAT : EFFECTS OF USING CASE STUDIES IN CLINICAL
TEACHING ON THE INTENTION TO PERFORM ETHICAL BEHAVIORS IN
OBSTETRIC NURSING PRACTICE OF NURSING STUDENTS. THESIS ADVISOR :
ASSO.PROF.JINTANA YUNIBHAND,Ph.D., ASSIS .PROF. ORAPHUN
LUEBOONTHAVATCHAI.Ph.D.,137 pp. ISBN 974-634-136-7

This quasi-experimental research were designed to study and compare the intention to perform ethical behaviors in obstetric nursing practice of nursing students before and after learning by case studies in clinical teaching of obstetric nursing , and to compare the intention ot perform ethical behaviors in obstetric nursing practice of nursing students who received teaching using case studies and those who received the regular teaching method.

Samples consisted of sixty junior nursing students who were assigned into one experimental and one control group by matching the experience in clinical nursing practicum an GPA . The experimental group received teaching using 4 case studies. Teaching time was 2 hour per week or 8 hour in total. A questionnaire was developed by the researcher to measure the intention to perform ethical behaviors in obstetric nursing practice of nursing students and tested for content validity . Its reliability was .72 . The t-test was used in data analysis.

The major findings were the followings :

1. The intention to perform ethical behaviors in obstetrid nursing practice of nursing students after learning by case studies in clinical teaching was significantly higher than such score before learning by case studies, at the .05 level.
2. The intention of perform ethical behaviors in obstetric nursing practice of nursing students in the experimental groud was significantly higher than that of the control group, at the .05 level.

ภาควิชา..... คณะพยาบาลศาสตร์.....

สาขาวิชา..... การพยาบาลศึกษา.....

ปีการศึกษา..... 2538.....

ลายมือชื่อนิต..... มอญมา จันทร์.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... อ. จ.จ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... อ.น. ล้อจันทร์.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความดูแลใกล้ชิดของท่าน รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ลีบุญธวัชชัย ผู้เป็นครูและเป็นกัลยาณมิตรของศิษย์ ท่านทั้งสองได้ให้คำแนะนำ ชี้แนะในสิ่งที่เป็นประโยชน์ อีกทั้งให้กำลังใจอย่างดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งใจและกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้เป็นอย่างสูง กราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วดี ซาติอุทิศ ที่ให้คำชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ในกระบวนการสอนรองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ จิตระดับ ที่กรุณาให้คำปรึกษาในการสร้างกรณีศึกษา และแผนการสอน รองศาสตราจารย์สิวลี ศิริไล ที่ให้คำแนะนำและทำให้ผู้วิจัยเข้าใจแจ่มชัดในเนื้อหาจริยธรรมทางการพยาบาล รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำรูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลและขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกที่อนุญาติ และให้ความร่วมมือในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้บังคับการวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ และคณาจารย์ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการทดลองครั้งนี้เป็นอย่างดี ท่าน ผู้บังคับการโรงพยาบาลตำรวจ นายแพทย์ พิชัย เจียรสวัสดิ์วัฒนา หัวหน้าแผนกสูตินรีเวช หัวหน้าห้องคลอด หัวหน้าหน่วยฝากครรภ์ ที่อนุญาติให้การถ่ายทำวีดิทัศน์ และขอขอบพระคุณ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ อารีย์วรรณ อ่วมธานี ที่ให้คำปรึกษาในการวิเคราะห์ข้อมูล ขอขอบคุณ พี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ แผนกสูติกรรมที่ให้กำลังใจและร่วมถ่ายทำวีดิทัศน์ ขอขอบคุณ ผู้ช่วยวิจัยทั้งสองท่าน คือ คุณผ่องฉวี การดี คุณปาริฉัตร ดันตยวงศ์ อีกทั้งนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 3 ทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้

ในที่สุดนี้ ขอระลึกถึงพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ พี่ ๆ และครูผู้ที่ปลูกจิตสำนึกที่ดีให้ ผู้วิจัยตลอดมา และขอขอบคุณ คุณธวัชชัย ปัญญาหน้ท้าวท ผู้ใกล้ชิดที่คอยให้กำลังใจช่วยเหลือ ตรวจทาน ปรับปรุงแก้ไขและจัดการเรื่องน้อยใหญ่ต่าง ๆ งานวิจัยนี้สำเร็จสมบูรณ์

กาญจนา ปัญญาหน้ท้าวท

ช

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
แนวเหตุผลและสมมติฐาน	4
ขอบเขตการวิจัย	5
คำจำกัดความในการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	7
2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
สภาพการจัดการเรียนการสอนทางคลินิกในวิชาสูติศาสตร์.....	9
การสอนโดยใช้กรณีศึกษา	16
จริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาล	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	62
3. วิธีการดำเนินการวิจัย.....	73
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	74
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	74
การดำเนินการทดลอง	84
การวิเคราะห์ข้อมูล	89

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	90
5 สรุปผลการวิจัยอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	99
สรุปผลการวิจัย.....	100
อภิปรายผลการวิจัย.....	101
ข้อเสนอแนะ.....	104
รายการอ้างอิง	105
ภาคผนวก	115
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	116
ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	117
ภาคผนวก ค แบบวัดความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษาพยาบาล.....	120
ภาคผนวก ง แผนการสอนโดยใช้กรณีศึกษา.....	123
ประวัติผู้เขียน.....	137

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	75
2	77
3	82
4	91
5	93
6	94
7	95
8	96

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 อิทธิพลของค่านิยมต่อพฤติกรรม	34
2 พัฒนาจริยธรรมของกิลลิแกน	38
3 กรอบแนวคิดการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของ ICN.....	53
4 ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้องตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล.....	57
5 ทฤษฎีพฤติกรรมเชิงวางแผน.....	59